

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО
ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ
ЕНЕРГЕТИКИ ТА
КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ**

**ПРОПОЗИЦІЇ
до проєкту регуляторного акту**

06 вересня 2023 року оприлюднений проєкт постанови НКРЕКП «Про внесення змін до Кодексу газотранспортної системи».

Метою прийняття проєкту постанови його розробником визначено внесення змін до Кодексу ГТС у частині відтермінування застосування плати за нейтральність балансування шляхом продовження дії першого етапу впровадження плати за нейтральність балансування на період 2023/2024 газового року, виключення другого етапу впровадження плати за нейтральність з одночасним переходом до третього етапу та врегулювання окремих питань розрахунку плати за нейтральність.

Вважаю, що проєкт не відповідає Регламенту Комісії (ЄС) № 312/2014 від 26 березня 2014 року про Мережевий кодекс балансування газу в газотранспортних системах, транспонованого всупереч приписів закону постановою НКРЕКП від 29.11.2019 року № 2586.

Детальні пропозиції подаються у вигляді порівняльної таблиці відповідно до постанови НКРЕКП від 30.06.2017 року № 866.

З повагою

«06» вересня 2023 року

Олег БАКУЛІН

ЗАУВАЖЕННЯ ТА ПРОПОЗИЦІЇ
до проєкту постанови НКРЕКП «Про внесення змін до Кодексу газотранспортної системи»

ПОЛОЖЕННЯ ДІЮЧОЇ РЕДАКЦІЇ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО АКТА	ЗМІСТ ПОЛОЖЕНЬ ПРОЄКТУ ПОСТАНОВИ	ЗАУВАЖЕННЯ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	ОБГРУНТУВАННЯ
КОДЕКС ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ	ЗМІНИ ДО КОДЕКСУ ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ	ЗМІНИ ДО КОДЕКСУ ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ	
XIV. КОМЕРЦІЙНЕ БАЛАНСУВАННЯ	XIV. КОМЕРЦІЙНЕ БАЛАНСУВАННЯ	XIV. КОМЕРЦІЙНЕ БАЛАНСУВАННЯ	
8. НЕЙТРАЛЬНІСТЬ БАЛАНСУВАННЯ	8. НЕЙТРАЛЬНІСТЬ БАЛАНСУВАННЯ	8. НЕЙТРАЛЬНІСТЬ БАЛАНСУВАННЯ	
3. ... Норма відсутня.	3. ... Кошти, які були виплачені або підлягають оплаті оператору газотранспортної системи у зв'язку із розрахунками за несанкціонований відбір природного газу, а також витрати оператора газотранспортної системи на покриття несанкціонованого відбору з газотранспортної системи не враховуються під час застосування цієї глави.	3. ... <u>Не приймати</u>	Відповідно до статті 29 Регламенту Комісії (ЄС) № 312/2014 від 26 березня 2014 року про Мережевий кодекс балансування газу в газотранспортних системах, транспонованого всупереч приписів закону постановою НКРЕКП від 29.11.2019 року № 2586, оператор газотранспортної системи не повинен отримувати фінансову вигоду або зазнавати фінансових втрат внаслідок стягнення та здійснення плати за добовий небаланс, плати за небаланс протягом доби, плати за вчинення балансуєчих дій та інших видів плати, пов'язаних зі своєю діяльністю з балансування, якою вважаються всі дії, вжиті оператором газотранспортної системи для виконання своїх обов'язків за цим Регламентом.
4. Оператор газотранспортної системи при розрахунку плати за нейтральність балансування за газовий місяць М ураховує: ...	4. Оператор газотранспортної системи при розрахунку плати за нейтральність балансування за газовий місяць М ураховує: ... доходи у вигляді відсотків	4. Оператор газотранспортної системи при розрахунку плати за нейтральність балансування за газовий місяць М ураховує: ...	Відповідно до статті 29 Регламенту Комісії (ЄС) № 312/2014 від 26 березня 2014 року про Мережевий кодекс балансування газу в газотранспортних системах, транспонованого всупереч приписів закону постановою НКРЕКП

<p>доходи у вигляді відсотків банку на суму отриманого від замовників послуг транспортування фінансового забезпечення у формі грошових коштів, що має обліковуватись на окремому банківському рахунку, та витрати на обслуговування такого рахунку.</p> <p><i>Норма відсутня.</i></p> <p>...</p>	<p>банк на суму отриманого від замовників послуг транспортування фінансового забезпечення у формі грошових коштів, що має обліковуватись на окремому банківському рахунку, та витрати на обслуговування такого рахунку.</p> <p>До витрат, визначених цим пунктом, не включаються заборгованість замовників послуг транспортування за добовий небаланс та резерв сумнівних боргів.</p> <p>...</p>	<p>доходи у вигляді відсотків банку на суму отриманого від замовників послуг транспортування фінансового забезпечення у формі грошових коштів, що має обліковуватись на окремому банківському рахунку, та витрати на обслуговування такого рахунку.</p> <p><u>Не приймати</u></p> <p>...</p>	<p>від 29.11.2019 року № 2586, оператор газотранспортної системи перекладає на замовників послуг транспортування:</p> <p>(а) будь-які витрати та доходи, що виникли внаслідок плати за добовий небаланс та плати за небаланс протягом доби;</p> <p>(б) будь-які витрати та доходи від вчинення балансуючих дій відповідно до статті 9, якщо тільки Національний регулятор не вирішив, що ці витрати та доходи понесені неефективно відповідно до чинного законодавства. Такий висновок має базуватися на оцінці, яка:</p> <p>(і) демонструє, у якій мірі оператор газотранспортної системи міг обґрунтовано зменшити витрати, понесені під час вчинення балансуючих дій;</p> <p>(ii) враховує інформацію, кількість часу та засобів, доступних оператору газотранспортної системи на момент прийняття рішення про вчинення балансуючих дій;</p> <p>(с) будь-які інші витрати та доходи, пов'язані із діяльністю з балансування оператора газотранспортної системи, якщо тільки національний регулятор не вирішить, що ці витрати та доходи були понесені неефективно відповідно до чинного законодавства.</p>
<p>9. Для газових років 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 та 2022/2023 починаючи з 01 березня 2020 року плата за нейтральність балансування застосовується відповідно до цього пункту.</p>	<p>9. Для газових років 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 та 2022/2023 починаючи з 01 березня 2020 року плата за нейтральність балансування застосовується відповідно до цього пункту.</p>	<p>9. Для газових років 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 та 2022/2023 починаючи з 01 березня 2020 року плата за нейтральність балансування застосовується відповідно до</p>	<p>Відповідно до статті 24 Регламенту Комісії (ЄС) № 312/2014 від 26 березня 2014 року про Мережевий кодекс балансування газу в газотранспортних системах, транспонованого всупереч приписів</p>

<p>Оператор газотранспортної системи до 21 числа місяця, наступного за звітним, здійснює публікацію розрахунку та величини ставки плати за нейтральність балансування за місяць М на своєму вебсайті та по кожному замовнику послуг транспортування через інформаційну платформу повідомляє про розмір грошових коштів, який мав би стягуватися із замовників послуг транспортування природного газу (якщо ставка нейтральної плати більше нуля) або мав би виплачуватися йому (якщо ставка плати за нейтральність балансування менше нуля) в якості плати за нейтральність балансування за місяць М.</p> <p>За газові роки 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 та 2022/2023 плата за нейтральність балансування не стягується та не виплачується.</p>	<p>Оператор газотранспортної системи до 21 числа місяця, наступного за звітним, здійснює публікацію розрахунку та величини ставки плати за нейтральність балансування за місяць М на своєму вебсайті та по кожному замовнику послуг транспортування через інформаційну платформу повідомляє про розмір грошових коштів, який мав би стягуватися із замовників послуг транспортування природного газу (якщо ставка нейтральної плати більше нуля) або мав би виплачуватися йому (якщо ставка плати за нейтральність балансування менше нуля) в якості плати за нейтральність балансування за місяць М.</p> <p>За газові роки 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022-та, 2022/2023 та 2023/2024 плата за нейтральність балансування не стягується та не виплачується.</p>	<p>нього пункту.</p> <p>Оператор газотранспортної системи до 21 числа місяця, наступного за звітним, здійснює публікацію розрахунку, <u>який має містити витрати та доходи, які пов'язані з купівлею - продажом природного газу для врегулювання добового небалансу кожної газової доби,</u> та величини ставки плати за нейтральність балансування за місяць М на своєму вебсайті та по кожному замовнику послуг транспортування через інформаційну платформу повідомляє про розмір грошових коштів, який мав би стягуватися із замовників послуг транспортування природного газу (якщо ставка нейтральної плати більше нуля) або мав би виплачуватися йому (якщо ставка плати за нейтральність балансування менше нуля) в якості плати за нейтральність балансування за місяць М.</p> <p>За газові роки 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022-та, 2022/2023 та 2023/2024 плата за нейтральність балансування не стягується та не виплачується.</p>	<p>закону постановою НКРЕКП від 29.11.2019 року № 2586, оператор газотранспортної системи має право впроваджувати обов'язки щодо балансування протягом доби тільки для того, щоб стимулювати замовників послуг транспортування управляти своїми балансами протягом доби з метою забезпечення цілісності газотранспортної системи та мінімізації необхідності вжиття балансуючих дій.</p> <p>Згідно зі статтею 29 Регламенту Комісії (ЄС) № 312/2014 від 26 березня 2014 року про Мережевий кодекс балансування газу в газотранспортних системах, транспонованого всупереч приписів закону постановою НКРЕКП від 29.11.2019 року № 2586, оператор газотранспортної системи перекладає на замовників послуг транспортування:</p> <p>(а) будь-які витрати та доходи, що виникли внаслідок плати за добовий небаланс та плати за небаланс протягом доби;</p> <p>(b) будь-які витрати та доходи від вчинення балансуючих дій відповідно до статті 9, якщо тільки Національний регулятор не вирішив, що ці витрати та доходи понесені неефективно відповідно до чинного законодавства. Такий висновок має базуватися на оцінці, яка:</p> <p>(i) демонструє, у якій мірі оператор газотранспортної системи міг обґрунтовано зменшити витрати, понесені під час вчинення балансуючих дій;</p> <p>(ii) враховує інформацію, кількість часу та засобів, доступних</p>
--	--	---	---

			<p>оператору газотранспортної системи на момент прийняття рішення про вчинення балансуючих дій;</p> <p>(с) будь-які інші витрати та доходи, пов'язані із діяльністю з балансування оператора газотранспортної системи, якщо тільки національний регулятор не вирішить, що ці витрати та доходи були понесені неефективно відповідно до чинного законодавства.</p> <p>Зі змісту статей 24, 29 Регламенту випливає, що в розрахунок плати за нейтральність враховуються <u>добові</u> витрати та доходи оператора ГТС.</p>
--	--	--	--

«12» вересня 2023 року

Олег БАКУЛІН

Від 15.09.2023
№ 167-СП-01-09 23

**Національна комісія, що здійснює
державне регулювання у сферах
енергетики та комунальних послуг
03057, м. Київ, вул. Сім'ї Сосніних, 19**

Надання зауважень та пропозицій

Громадською спільнотою «Асоціація постачальників енергоресурсів» (далі – Асоціація) надаються в письмовій та електронній формі на e-mail: Prishchenko@nerc.gov.ua пропозиції та зауваження до проекту постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до Кодексу газотранспортної системи», що має ознаки регуляторного акта» (далі - Проект), оприлюдненого 06 вересня 2023 року на офіційному вебсайті Регулятора в мережі Інтернет за посиланням <https://www.nerc.gov.ua/news/oprilyudnyuyetsya-proyekt-postanovi-shcho-maye-oznaki-regulyatornogo-akta-zmini-do-kodeksu-gazotransportnoyi-sistemi>.

Поряд із обґрунтуваннями, що наведені в доданій Таблиці зауважень та пропозицій, наводимо аргументи на підставі яких Асоціацією не підтримуються пропозиції, запропоновані Проектом:

I). Згідно пункту 4 глави 8 розділу XIV передбачається проведення Регулятором аналізу ефективності витрат та доходів оператора газотранспортної системи, пов'язаних із вчиненням балансуючих дій, однак інформації щодо його проведення, та про його результати немає.

II). Інформація, яку оператор ГТС зобов'язаний надавати згідно ст. 36 Закону «Про ринок природного газу» та на виконання до п. 5 глави 8 розділу XIV Кодексу ГТС, не оприлюднюється починаючи з січня 2022 року (до вторгнення агресора). Причини, які були вказані оператором ГТС, нормативними актами не передбачені та давно відпали. При цьому, випадки та умови, за якими оператор ГТС уповноважений в односторонньому порядку приймати подібні рішення жодним нормативним актом не регламентовано.

III). Асоціацією та її учасниками виявлялися та доводилися до відома Регулятора низка проблемних питань щодо здійснення ТОВ «Оператор ГТС України» щодобового врегулювання небалансів замовників послуг транспортування та ціноутворення, які безпосередньо перешкоджають запровадженню задекларованого принципу нейтральності. Повідомлялося щодо: дефекту послуги балансування, відсутності реальності та належності витрат оператора ГТС на підставі яких ним мали би визначатися маржинальні ціни, необґрунтованості плати за врегулювання небалансів.

Замість об'єктивності та неупередженості при здійсненні Регулятором заходів державного контролю ліцензійної діяльності ТОВ «Оператор ГТС України», простежується цілковита поаяльність та всебічна підтримка. Відповідно, запропонований Проект є логічним результатом спотворених процесів на ринку природного газу.

IV) Передбачення в Кодексі ГТС заборони на включення заборгованості замовників послуг транспортування за добовий небаланс та резерву сумнівних боргів до складових витрат Оператора ГТС, пов'язаних з балансуванням:

1. Не відповідає закладеним принципам балансування/нейтральності балансування, передбачених, зокрема:

- ч. 2 ст. 35 Закону України «Про ринок природного газу»: «Розмір плати за небаланси замовників визначається виходячи із обґрунтованих та реальних витрат оператора газотранспортної системи, пов'язаних із здійсненням балансування.»;

- РЕГЛАМЕНТУ КОМІСІЇ (ЄС) № 312/2014 від 26 березня 2014 року, яким запроваджується мережевий кодекс балансування газу в транспортних мережах, положення якого транспоновані в Україні НКРЕКП постановою «Про транспозицію положень актів Європейського Союзу та Енергетичною Співтовариства на ринку природного газу України» від 29.11.2019 №2586 (далі - Регламент 312), чітко визначено, що:

плата за нейтральність балансування (ст. 3 п 3 Регламенту 312) - плата, що становить різницю між коштами, які були отримані оператором газотранспортної системи або підлягають виплаті оператору газотранспортної системи, та коштами, які були сплачені або підлягають виплаті оператором газотранспортної системи у зв'язку із здійсненням ним заходів з балансування, яка має бути стягнута з відповідних замовників послуг транспортування або виплачена оператором газотранспортної системи на їх користь.

2. Заборгованість, яку запропоновано не включати до складових витрат Оператора ГТС не відповідає ознакам безнадійної заборгованості, визначеній пп. 14.1.11 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу України.

Законодавством передбачено проведення Оператором ГТС претензійно-позивної роботи щодо стягнення заборгованості за договором транспортування природного газу та ініціювання виконавчих дій щодо примусового стягнення заборгованості.

3. Не передбачає механізму перерахунку Оператором ГТС плати за нейтральність балансування після оплати/стягнення заборгованості за минулі періоди, які не були враховані до складових витрат Оператора ГТС.

4. Не враховує, що в умовах збройної агресії ситуація із рівнем платежів перед замовниками послуг транспортування за спожитий природний газ критична. При цьому, у Оператора ГТС також є заборгованість перед замовниками за договором транспортування. Проектом не запропоноване дзеркальне виключення з виплат оператору газотранспортної системи заборгованості перед замовниками послуг транспортування.

Враховуючи вищенаведене, оскільки попередній досвід продовження дії першого етапу впровадження плати за нейтральність балансування на періоди 2020/2021, 2021/2022 та 2022/2023 газових років та перенесення етапів на ще один газовий рік не призвели до позитивних зрушень щодо врегулювання проблемних питань, пов'язаних із запровадженням плати за нейтральність балансування на ринку природного газу, тому в Асоціації є цілком обґрунтовані сумніви, що прийняття змін, запропонованих Проектом призведуть до позитивних зрушень на ринку газу.

Додатки:

1. Таблиця зауважень та пропозицій.
2. Таблиця- проект Додатку 10 до Кодексу ГТС «Інформація про витрати та доходи Оператора ГТС на підставі яких розрахована ставка та розмір плати за нейтральність балансування за звітний газовий місяць М»

Перший заступник Голови правління

Є. Нацвін-Степанов

**Таблиця пропозицій до проекту постанови НКРЕКП
«Про внесення змін до Кодексу газотранспортної системи»**

ЧИННІ ПОЛОЖЕННЯ	ЗМІНИ	ПРОПОЗИЦІЇ	ОБґРУНТУВАННЯ
ХІV. КОМЕРЦІЙНЕ БАЛАНСУВАННЯ. КОДЕКС ГТС.			
8. НЕЙТРАЛЬНІСТЬ БАЛАНСУВАННЯ			
3. <i>Норма відсутня.</i>	3. ... Кошти, які були виплачені або підлягають оплаті оператору газотранспортної системи у зв'язку із розрахунками за несанкціонований вибір природного газу, а також витрати оператора газотранспортної системи на покриття несанкціонованого відбору з газотранспортної системи не враховуються під час застосування цієї глави.	Не приймати	Відповідно до положень статті 59 Закону України «Про ринок природного газу» (далі – Закон) передбачено, що правопорушеннями на ринку природного газу є, зокрема: несанкціонований вибір природного газу. Несанкціонований вибір - вибір природного газу споживачем з мереж газо-транспортної системи за відсутності двосторонніх взаємовідносин з Оператором ГТС та початковим постачальником природного газу, сформованого приєднання та відновлення газоспоживання. Відсутні підстави використовувати маржинальні ціни в формулі розміру плати за несанкціонований вибір. Це зумовлено тим, що правила та підстави придбання Сторатором ГТС природного газу для вселювання небалансів замовників, як і на ВТБ та ВП окремо визначені Законом, Кодексом ГТС. Придбання Оператором ГТС ресурсу для покриття несанкціонованого відбраного природного газу є відмінним від попередніх процесів і прямо не регламентований. За приписами правових актів Оператор ГТС та Оператори ГРМ зобов'язані припиняти (обмежувати) транспортування/розподіл природного газу у випадку несанкціонованого

			відбору природного газу, а не брати за це плату.
<p>4. Оператор газотранспортної системи при розрахунку плати за нейтральність балансування за газовий місяць М урахує:</p> <p>...</p> <p>доходи у вигляді відсотків банку на суму отриманого від замовників послуг транспортування фінансового забезпечення у формі трощових коштів, що має обліковуватись на окремому банківському рахунку, та витрати на обслуговування такого рахунку.</p> <p><i>Норма відсутня.</i></p>	<p>4. Оператор газотранспортної системи при розрахунку плати за нейтральність балансування за газовий місяць М урахує:</p> <p>...</p> <p>доходи у вигляді відсотків банку на суму отриманого від замовників послуг транспортування фінансового забезпечення у формі трощових коштів, що має обліковуватись на окремому банківському рахунку, та витрати на обслуговування такого рахунку.</p> <p>До витрат, визначених цим пунктом, не включаются заборгованість замовників послуг транспортування за добовий небаланс та резерв сумнівних боргів.</p> <p>...</p>	<p>1. Не приймати</p>	<p>1. Проектом спотворюються принципи балансування та нейтральності балансування. Частиною 2 ст. 35 Закону України «Про ринок природного газу» визначено, що: Розмір плати за небаланси замовників визначається виходячи із обґрунтованих та реальних витрат оператора газотранспортної системи, пов'язаних із здійсненням балансування.</p> <p>В Регламенті 312 дано визначення (3) плата за нейтральність балансування - плата, що становить різницю між коштами, які були отримані оператором газотранспортної системи або підлягають виплаті оператору газотранспортної системи, та коштами, які були сплачені або підлягають виплаті оператором газотранспортної системи у зв'язку із здійсненням ним заходів з балансування, яка має бути стягнута з відповідних замовників послуг транспортування або виплачена оператором газотранспортної системи на їх користь, що креспонується в Кодексі ГТС.</p> <p>Заборгованість, яку пропонується вилучити не відповідає ознакам безнадійної заборгованості пп. 14.1.11 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу України.</p> <p>Не дотримано балансу інтересів суб'єктів ринку природного газу.</p>

За результатами проведення аналізу ефективності витрат та доходів оператора газотранспортної системи, пов'язаних із вчиненням балансуючих дій, Регулятор може прийняти рішення про неефективність понесених витрат/доходів. У такому разі оператор газотранспортної системи зобов'язаний здійснити коригування ставки плати за нейтральність балансування та плати за нейтральність балансування, ураховуючи величину неефективних понесених витрат/доходів, у строки, визначені рішенням Регулятора.	Не передбачається проектом, однак стосується нейтральності.	2. Абзаци 6 пункт 4 глави 8 розділу XIV вилася в новій редакції абзацами 6 та 7 таксіс змісту: «Регулятор протягом п'яти робочих днів з дня оприлюднення оператором газотранспортної системи на своєму офіційному вебсайті інформації про розрахунок ставки плати за нейтральність балансування своїм рішенням затверджує оператору газотранспортної системи розрахунок такої плати. При цьому, за результатами проведення аналізу ефективності витрат та доходів оператора газотранспортної системи, пов'язаних із вчиненням балансуючих дій, Регулятор може прийняти рішення про неефективність понесених таких витрат/доходів. У такому разі Регулятор, ураховуючи величину неефективних понесених витрат/доходів, свій рішенням здійснює коригування розрахованої оператором газотранспортної системи ставки плати за нейтральність та встановлює йому ставок для перерахунку розміру плати за	Водночас, щодо неотриманих коштів у вигляді заборгованості має бути здійснена процедура примусового стягнення, а прийняття рішення щодо сумнівних боргів є одностороннім. Не передбачає, що робити Оператору ІТС у випадку оплати/стягнення заборгованості за минулі періоди, яку він не врахував при розрахунку плати нейтральності балансування. 2. Регулятор встановлює тарифи на послуги транспортування природного газу та інші платежі, пов'язані з доступом або приєднанням до газотранспортної системи, з урахуванням забезпечення покриття витрат на погоджені Регулятором інвестиції та узгодженої норми прибутку (підпункт 4) частини 4 статті 4 Закону «Про ринок природного газу». Лінії на ринку природного газу, що регулюються державою (зокрема тарифи на послуги транспортування, розподілу, зберігання (закачування, відбору) природного газу та послуги установки LNG, а також інші платежі, пов'язані з доступом до газотранспортних і газорозподільних систем, газосховищ та установок LNG або приєднанням до газотранспортної або газорозподільної системи), повинні бути (частинна 6 статті 4 Закону). Регулятор здійснює державне регулювання шляхом, зокрема формування цінової тарифної політики у сферах енергетики та
---	---	--	--

		нейтральність балансування, розрахованої окремо для кожного замовника послуг транспортування.	комунікаційних послуг та реалізації відповідної політики у випадках, коли такі повноваження надані Регулятору (підпункт 3 частини 2 статті 3 Закону «Про НКРЕКП»).
			Таким чином, вважається, що нейтральність - загома складова виплат за договором транспортування природного газу - має розраховуватися не тільки Оператором ГТС, а і погоджуватися Регулятором, шляхом затвердження.
5. Оператор газотранспортної системи зобов'язаний до 21 числа місяця, наступного за звітним, публікувати на своєму вебсайті інформацію про витрати та доходи, визначені пунктом 4 цієї глави, інформувати через інформаційну платформу замовників послуг транспортування про розмір плати за нейтральність балансування за звітний газовий місяць М.	Не передбачається проектом, однак стосується нейтральності	Пропонуємо пункт 5 глави 8 розділу XIV Кодексу ГТС доповнити виділеними словами та викласти в такій редакції: «5. Оператор газотранспортної системи зобов'язаний до 21 числа місяця, наступного за звітним, публікувати на своєму вебсайті інформацію про витрати та доходи, визначені пунктом 4 цієї глави за формою, наведеною у додатку 10 до цього Кодексу та інформувати через інформаційну платформу замовників послуг транспортування про розмір плати за нейтральність балансування за звітний газовий місяць М.»	Запропоновані зміни в частині запровадження форми таблиці, що додається, дозволять підтвердити оператору ГТС дотримання основних принципів балансування, передбачених статтею 35 Закону України «Про ринок природного газу»* та належно враховувати вимоги пункту 4 глави 8 розділу XIV Кодексу ГТС при оприлюдненні інформації про витрати та доходи, які враховуються при розрахунку плати за нейтральність балансування, сумарний обсяг плати за балансуєючі дії, ставка плати за нейтральність балансування, сумарний обсяг плати за нейтральність балансування, за газовий місяць М.
9. Для газових років 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 та 2022/2023	9. Для газових років 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 та 2022/2023	Не підтримуємо, зміни, щодо перенесення плати за нейтральність запропонованого	Попередній досвід продовження дії певного етапу запровадження плати за нейтральність балансування на періоди

починаючи з 01 березня 2020 року плата за нейтральність балансування застосовується відповідно до цього пункту.	починаючи з 01 березня 2020 року плата за нейтральність балансування застосовується відповідно до цього пункту.	Проектом, пропонуємо не приймати їх.	2020/2021, 2021/2022 та 2022/2023 газових років та переєсення початку другого та третього етапів на ще один газовий рік не призвели до позитивних зрушень щодо врегулювання проблемних питань, пов'язаних із запровадженням плати за нейтральність балансування на ринку природного газу, тому є цілком обґрунтовані сумніви, що прийняття запропонованого проектом постанови вітермінування призведуть до позитивних зрушень.
Оператор газотранспортної системи до 21 числа місяця, наступного за звітним, здійснює розрахунок та величини ставки плати за нейтральність балансування за місяць М на своєму вебсайті та по кожному замовнику послуг через інформаційну платформу повідомляє про розмір грошових коштів, який мав би стягуватися із замовників послуг транспортування природного газу (якщо ставка нейтральної плати більша нуля) або мав би виплачуватися йому (якщо ставка плати за нейтральність балансування менше нуля) в якості плати за нейтральність балансування за місяць М.	Оператор газотранспортної системи до 21 числа місяця, наступного за звітним, здійснює публікацію розрахунку та величини ставки плати за нейтральність балансування за місяць М на своєму вебсайті та по кожному замовнику послуг через інформаційну платформу повідомляє про розмір грошових коштів, який мав би стягуватися із замовників послуг транспортування природного газу (якщо ставка нейтральної плати більша нуля) або мав би виплачуватися йому (якщо ставка плати за нейтральність балансування менше нуля) в якості плати за нейтральність балансування за місяць М.	При цьому, пропонуємо абзац 2 пункту 9 доповнити виділеними словами та викласти в редакції: «Оператор газотранспортної системи до 21 числа місяця, наступного за звітним, здійснює публікацію даних, що відповідають формі, наведеній у додатку 10 до цього Кодексу: розрахунки та величини ставки плати за нейтральність балансування за місяць М на своєму вебсайті та по кожному замовнику послуг через інформаційну платформу повідомляє про розмір грошових коштів, який мав би стягуватися із замовників послуг транспортування природного газу (якщо ставка нейтральної плати більша нуля) або мав би виплачуватися йому (якщо ставка плати за нейтральність балансування менше нуля) в якості плати за нейтральність балансування за місяць М.»	Запропоновані доповнення в частині відповідності розрахунків, що публікуються Оператором ГТС даним, оприлюдненим за формою таблиці 10, що додається до пункту 5 глави 6 розділу XIV Кодексу ГТС, дозволять оператору ГТС дотримуватися основних принципів балансування, передбачених статтею 35 Закону України «Про ринок природного газу» та належно враховувати вимоги пункту 4 глави 8 розділу XIV Кодексу ГТС.
За газові роки 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 та 2022/2023 плата за нейтральність балансування не стягується.	За газові роки 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 та 2022/2023 та 2023/2024 плата за нейтральність балансування не стягується.	За газові роки 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 та 2022/2023 плата за	Одночасно, у замовників послуг транспортування буде можливість переєднитися щодо належності виконання Оператором ГТС умов пунктів 2.1, 2.2, абз. 2, п. 3.1, абз. 3 п. 7.1, п. 9.1-9.4 Договору транспортування природного газу та дотримання умов п. 3 Розділу XIII, п. 3 глави 1, п. 1-3 глави 5, глави 6 розділу XIV Кодексу

<p>10. Для газового року 2023/2024 плата за нейтральність балансування заслуженоїється відповідно до цього пункту.</p> <p>Оператор</p> <p>газотранспортної системи до 21 числа місяця, наступного за звітним, здійснює публікацію розрахунку та величини ставки плати за нейтральність балансування за місяць М на своєму вебсайті та по кожному замовнику послуг транспортування через інформаційну платформу повідомляє про розмір зрештових коштів, який мав би стягуватися з замовників газу (якщо ставка нейтральної плати більша нуля) або мав би виплачуватися йому (якщо ставка плати за нейтральність балансування менше нуля) в якості плати за нейтральність балансування за місяць М.</p> <p>За газовий рік 2023/2024 плата за нейтральність балансування стягується та виплачується в загальному обсязі за всі місяці газового року один раз на рік у строк до 01 січня 2025 року. При цьому плата за нейтральність балансування виплачується в межах розміру зрештових коштів, що заштовитися після зарахування фактично отриманих коштів від замовників послуг транспортування в якості плати за добовий небааланс за відповідні місяці газового року та</p>	<p>пункт 10 виключити</p>	<p>нейтральність балансування не стягується та не виплачується.</p>	<p>ГТС під час врегулювання щодобових небаалансів за газовий місяць.</p>
		<p>Не підтримуємо зміни, що запропоновані Проектом</p> <p>При цьому, пропонуємо доповнити пункт 10 новим абзацом 2 такого змісту:</p> <p>Оператор</p> <p>газотранспортної системи до 21 числа місяця, наступного за звітним, здійснює публікацію даних, що відповідають формі, наведеній у додатку 10 до цього Кодексу: розрахунки та величини ставки плати за нейтральність балансування за місяць М на своєму вебсайті та по кожному замовнику послуг транспортування через інформаційну платформу повідомляє про розмір зрештових коштів, який мав би стягуватися із замовників газу (якщо ставка плати за нейтральність балансування менше нуля) в якості плати за нейтральність балансування за місяць М.</p>	<p>Попередній досвід продовження дії першого етапу запровадження плати за нейтральність балансування на період 2020/2021, 2021/2022 газових років та перенесення початку другого та третього етапів на ще одне газовий рік не призвели до позитивних зрушень щодо врегулювання проблемних питань, пов'язаних із запровадженням плати за нейтральність балансування на ринку природного газу, відповідно в Асоціації є цілком обґрунтовані підстави вважати, що прийняття запропонованого проектом постанови відтермінування не призведе до позитивних зрушень.</p> <p>Вбачається, що зобов'язання Оператора ГТС публікувати інформацію, передбачену пунктами 5, 9, 10 цієї глави має передбачатися в пункті 11, якій поширюється на наступні газові роки.</p> <p>Обґрунтування аналогічні тим, що наведені вище до пунктів 5, 9 та 10 глави 8 розділу XIV Кодексу ГТС.</p>

здійснення оплати оператором газотранспортної системи в якості погашення витрат, визначених пунктом 4 цієї статті, станом на 31 грудня 2024 року. Така виліта здійснюється прямию до розміру нарахованої замовнику послуг транспортування плати за нейтральність балансування. Прожові кошти, що захищаються після зарахування отриманих коштів оператором газотранспортної системи від замовників послуг транспортування в якості погашення зобов'язаності з плати за добовий надбавок за газовий місяць М тйдо стягнуті з замовників послуг транспортування після настання строку на здійснення плати за добовий надбавок в якості погашення витрат, визначених пунктом 4 цієї статті, відновного року 2023/2024, виплачуються на рахунок замовників послуг транспортування в перший робочий день місяця, наступного за місяцем надходження таких коштів на рахунок оператора газотранспортної системи, прямопорційно до розміру нарахованої замовнику послуг транспортування плати за нейтральність балансування.			
Проектом постанови запропоноване не передбачено	Доповнити проект постанови передостаннім пунктом такого змісту: «Дані та інформація, оприлюднення якої оператором газотранспортної системи на	За час воєнного стану значна частина інформації, обсяжкової до оприлюднення оператором ГТС не доводиться до відома суї ектам ринку природного газу. у випадку наявності окремих доручень Уряду чи РНБУ щодо обмеження на час дії	

		<p>своєму офіційному вебсайті передбачається Кодексом газотранспортної системи та, яка може бути використана ворогом для завдання збитків оператору газотранспортної системи та замовникам, на час дії воєнного стану та півсть місяців після завершення такого стану доводиться через інформаційну платформу оператора газотранспортної системи.».</p>	<p>воєнного часу доступу до інформації, що може бути використана ворогом для завдання збитків оператору ІТС та замовникам, доцільно прийняти рішення про доведення згаданої інформації замовникам через інформаційну платформу.</p> <p>В силу Закону України «Про НКРЕКП» рішення Регулятора оформляється постановою. Жодними роз'ясненнями та додученнями не змінюються вимоги законодавства та положення Кодексу ІТС.</p>
--	--	---	---

12.09.2023
№1995/09-2023

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО
ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ
ЕНЕРГЕТИКИ ТА
КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ**

**ПРОПОЗИЦІЇ
до проєкту регуляторного акту**

06 вересня 2023 року оприлюднений проєкт постанови НКРЕКП «Про внесення змін до Кодексу газотранспортної системи».

Метою прийняття проєкту постанови його розробником визначено внесення змін до Кодексу ГТС у частині відтермінування застосування плати за нейтральність балансування шляхом продовження дії першого етапу впровадження плати за нейтральність балансування на період 2023/2024 газового року, виключення другого етапу впровадження плати за нейтральність з одночасним переходом до третього етапу та врегулювання окремих питань розрахунку плати за нейтральність.

Вважаємо, що проєкт не відповідає Регламенту Комісії (ЄС) № 312/2014 від 26 березня 2014 року про Мережевий кодекс балансування газу в газотранспортних системах, транспонованого всупереч приписів закону постановою НКРЕКП від 29.11.2019 року № 2586.

Детальні пропозиції подаються у вигляді порівняльної таблиці відповідно до постанови НКРЕКП від 30.06.2017 року № 866.

З повагою
ДИРЕКТОР

ОЛЕГ ЦАП

ЗАУВАЖЕННЯ ТА ПРОПОЗИЦІЇ
до проєкту постанови НКРЕКП «Про внесення змін до Кодексу газотранспортної системи»

ПОЛОЖЕННЯ ДІЮЧОЇ РЕДАКЦІЇ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО АКТА	ЗМІСТ ПОЛОЖЕНЬ ПРОЄКТУ ПОСТАНОВИ	ЗАУВАЖЕННЯ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	ОБГРУНТУВАННЯ
КОДЕКС ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ	ЗМІНИ ДО КОДЕКСУ ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ	ЗМІНИ ДО КОДЕКСУ ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ	
XIV. КОМЕРЦІЙНЕ БАЛАНСУВАННЯ	XIV. КОМЕРЦІЙНЕ БАЛАНСУВАННЯ	XIV. КОМЕРЦІЙНЕ БАЛАНСУВАННЯ	
8. НЕЙТРАЛЬНІСТЬ БАЛАНСУВАННЯ	8. НЕЙТРАЛЬНІСТЬ БАЛАНСУВАННЯ	8. НЕЙТРАЛЬНІСТЬ БАЛАНСУВАННЯ	
3. ... <i>Норма відсутня.</i>	3. ... Кошти, які були виплачені або підлягають оплаті оператору газотранспортної системи у зв'язку із розрахунками за несанкціонований відбір природного газу, а також витрати оператора газотранспортної системи на покриття несанкціонованого відбору з газотранспортної системи не враховуються під час застосування цієї глави.	3. ... <u><i>Не приймати</i></u>	Відповідно до статті 29 Регламенту Комісії (ЄС) № 312/2014 від 26 березня 2014 року про Мережевий кодекс балансування газу в газотранспортних системах, транспонованого всупереч приписів закону постановою НКРЕКП від 29.11.2019 року № 2586, оператор газотранспортної системи не повинен отримувати фінансову вигоду або зазнавати фінансових втрат внаслідок стягнення та здійснення плати за добовий небаланс, плати за небаланс протягом доби, плати за вчинення балансуєчих дій та інших видів плати, пов'язаних зі своєю діяльністю з балансування, якою вважаються всі дії, вжиті оператором газотранспортної системи для виконання своїх обов'язків за цим Регламентом.
4. Оператор газотранспортної системи при	4. Оператор газотранспортної системи при розрахунку плати за	4. Оператор газотранспортної системи при	Відповідно до статті 29 Регламенту Комісії (ЄС) № 312/2014 від 26 березня

<p>розрахунку плати за нейтральність балансування за газовий місяць М урахує:</p> <p>...</p> <p>доходи у вигляді відсотків банку на суму отриманого від замовників послуг транспортування фінансового забезпечення у формі грошових коштів, що має обліковуватись на окремому банківському рахунку, та витрати на обслуговування такого рахунку.</p> <p><i>Норма відсутня.</i></p> <p>...</p>	<p>нейтральність балансування за газовий місяць М урахує:</p> <p>...</p> <p>доходи у вигляді відсотків банку на суму отриманого від замовників послуг транспортування фінансового забезпечення у формі грошових коштів, що має обліковуватись на окремому банківському рахунку, та витрати на обслуговування такого рахунку.</p> <p>До витрат, визначених цим пунктом, не включаються заборгованість замовників послуг транспортування за добовий небаланс та резерв сумнівних боргів.</p> <p>...</p>	<p>розрахунку плати за нейтральність балансування за газовий місяць М урахує:</p> <p>...</p> <p>доходи у вигляді відсотків банку на суму отриманого від замовників послуг транспортування фінансового забезпечення у формі грошових коштів, що має обліковуватись на окремому банківському рахунку, та витрати на обслуговування такого рахунку.</p> <p><u>Не приймати</u></p> <p>...</p>	<p>2014 року про Мережевий кодекс балансування газу в газотранспортних системах, транспонованого всупереч приписів закону постановою НКРЕКП від 29.11.2019 року № 2586, оператор газотранспортної системи перекладає на замовників послуг транспортування:</p> <p>(а) будь-які витрати та доходи, що виникли внаслідок плати за добовий небаланс та плати за небаланс протягом доби;</p> <p>(б) будь-які витрати та доходи від вчинення балансуючих дій відповідно до <u>статті 9</u>, якщо тільки Національний регулятор не вирішив, що ці витрати та доходи понесені неефективно відповідно до чинного законодавства. Такий висновок має базуватися на оцінці, яка:</p> <p>(і) демонструє, у якій мірі оператор газотранспортної системи міг обґрунтовано зменшити витрати, понесені під час вчинення балансуючих дій;</p> <p>(іі) враховує інформацію, кількість часу та засобів, доступних оператору газотранспортної системи на момент прийняття рішення про вчинення балансуючих дій;</p> <p>(с) будь-які інші витрати та доходи, пов'язані із діяльністю з балансування оператора газотранспортної системи, якщо тільки національний регулятор не вирішить, що ці витрати та доходи були понесені неефективно відповідно до чинного законодавства.</p>

<p>9. Для газових років 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 та 2022/2023 починаючи з 01 березня 2020 року плата за нейтральність балансування застосовується відповідно до цього пункту.</p> <p>Оператор газотранспортної системи до 21 числа місяця, наступного за звітним, здійснює публікацію розрахунку та величини ставки плати за нейтральність балансування за місяць М на своєму вебсайті та по кожному замовнику послуг транспортування через інформаційну платформу повідомляє про розмір грошових коштів, який мав би стягуватися із замовників послуг транспортування природного газу (якщо ставка нейтральної плати більше нуля) або мав би виплачуватися йому (якщо ставка плати за нейтральність балансування менше нуля) в якості плати за нейтральність балансування за місяць М.</p> <p>За газові роки 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 та 2022/2023 плата за нейтральність балансування не стягується та не виплачується.</p>	<p>9. Для газових років 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 та 2022/2023 починаючи з 01 березня 2020 року плата за нейтральність балансування застосовується відповідно до цього пункту.</p> <p>Оператор газотранспортної системи до 21 числа місяця, наступного за звітним, здійснює публікацію розрахунку та величини ставки плати за нейтральність балансування за місяць М на своєму вебсайті та по кожному замовнику послуг транспортування через інформаційну платформу повідомляє про розмір грошових коштів, який мав би стягуватися із замовників послуг транспортування природного газу (якщо ставка нейтральної плати більше нуля) або мав би виплачуватися йому (якщо ставка плати за нейтральність балансування менше нуля) в якості плати за нейтральність балансування за місяць М.</p> <p>За газові роки 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 та, 2022/2023 та 2023/2024 плата за нейтральність балансування не стягується та не виплачується.</p>	<p>9. Для газових років 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 та 2022/2023 починаючи з 01 березня 2020 року плата за нейтральність балансування застосовується відповідно до цього пункту.</p> <p>Оператор газотранспортної системи до 21 числа місяця, наступного за звітним, здійснює публікацію розрахунку, <u>який має містити витрати та доходи, які пов'язані з купівлею - продажем природного газу для врегулювання добового небалансу кожної газової доби,</u></p> <p>та величини ставки плати за нейтральність балансування за місяць М на своєму вебсайті та по кожному замовнику послуг транспортування через інформаційну платформу повідомляє про розмір грошових коштів, який мав би стягуватися із замовників послуг транспортування природного газу (якщо ставка нейтральної плати більше нуля) або мав би виплачуватися йому (якщо ставка плати за нейтральність балансування менше нуля) в якості плати за нейтральність балансування за місяць М.</p> <p>За газові роки 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 та, 2022/2023 та 2023/2024 плата за</p>	<p>Відповідно до статті 24 Регламенту Комісії (ЄС) № 312/2014 від 26 березня 2014 року про Мережевий кодекс балансування газу в газотранспортних системах, транспонованого всупереч приписів закону постановою НКРЕКП від 29.11.2019 року № 2586, оператор газотранспортної системи має право впроваджувати обов'язки щодо балансування протягом доби тільки для того, щоб стимулювати замовників послуг транспортування управляти своїми балансами протягом доби з метою забезпечення цілісності газотранспортної системи та мінімізації необхідності вжиття балансуючих дій.</p> <p>Згідно зі статтею 29 Регламенту Комісії (ЄС) № 312/2014 від 26 березня 2014 року про Мережевий кодекс балансування газу в газотранспортних системах, транспонованого всупереч приписів закону постановою НКРЕКП від 29.11.2019 року № 2586, оператор газотранспортної системи перекладає на замовників послуг транспортування:</p> <p>(а) будь-які витрати та доходи, що виникли внаслідок плати за добовий небаланс та плати за небаланс протягом доби;</p> <p>(б) будь-які витрати та доходи від вчинення балансуючих дій відповідно до статті 9, якщо тільки Національний регулятор не вирішив, що ці витрати та доходи понесені неефективно відповідно до чинного законодавства. Такий висновок має базуватися на оцінці, яка:</p> <p>(і) демонструє, у якій мірі оператор газотранспортної системи міг</p>
---	--	---	---

		<p>нейтральність балансування не стягується та не виплачується.</p>	<p>обґрунтовано зменшити витрати, понесені під час вчинення балансуючих дій;</p> <p>(ii) враховує інформацію, кількість часу та засобів, доступних оператору газотранспортної системи на момент прийняття рішення про вчинення балансуючих дій;</p> <p>(с) будь-які інші витрати та доходи, пов'язані із діяльністю з балансування оператора газотранспортної системи, якщо тільки національний регулятор не вирішить, що ці витрати та доходи були понесені неефективно відповідно до чинного законодавства.</p> <p>Зі змісту статей 24, 29 Регламенту випливає, що в розрахунок плати за нейтральність враховуються <u>добові</u> витрати та доходи оператора ГТС.</p>
--	--	---	--

Директор

_____ Олег ЦАП

Вих. 15.09.2023-1
Від 15.09.2023 року

**Голові Національної комісії, що
здійснює державне регулювання у
сферах енергетики та комунальних
послуг
УЩАПОВСЬКОМУ К.В.**

Шановний Костянтинне Валерійовичу!

Асоціація газовидобувних компаній України (далі – «Асоціація»), яка об'єднує найбільші газовидобувні підприємства України, цим листом засвідчує Вам свою повагу та звертається з наступного приводу.

5 вересня 2022 року на засіданні Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (надалі – «НКРЕКП»), було схвалено проект рішення «Про внесення змін до Кодексу газотранспортної системи» (надалі - «Проект»).

6 вересня на сайті НКРЕКП опубліковано схвалений Проект постанови, який окрім продовження першого етапу нейтральності балансування на 2023/2024 газовий рік, передбачає, що з 2024/2025 газового року відбудеться перехід відразу на третій етап балансування, який передбачає, що ставка плати за нейтральність стягується або виплачується Оператором ГТС щомісячно.

У продовження листа № 02.08.2023-1 від 02.08.2023 року Асоціація повторно висловлює однозначну підтримку перенесення нейтральності на один рік, враховуючи описані в листі проблеми, з якими зіштовхнулися всі учасники газового ринку України, через війну, яка продовжується.

З урахуванням вищевикладеного, цим листом Асоціація надає свої точкові зауваження до Проекту змін до Кодексу ГТС.

Заздалегідь дякуємо за розгляд цього Листа та повідомляємо, що Асоціація готова брати участь у будь-яких заходах щодо обговорення вищенаведеного питання!

Додатки:

1. Зауваження та пропозиції до проекту постанови, що має ознаки регуляторного акта, – зміни до Кодексу газотранспортної системи на 1 арк.

З повагою,

Виконавчий директор
Асоціації газовидобувних компаній України

ПЕТРЕНКО А.С.

Додаток 1

Зауваження та пропозиції до проекту постанови, що має ознаки регуляторного акта, – зміни до Кодексу газотранспортної системи

Редакція проекту рішення НКРЕКП	Зауваження та пропозиції до проекту рішення НКРЕКП	
ЗМІНИ ДО КОДЕКСУ ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ XIV. КОМЕРЦІЙНЕ БАЛАНСУВАННЯ 8. Нейтральність балансування	ЗМІНИ ДО КОДЕКСУ ГАЗОТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ XIV. КОМЕРЦІЙНЕ БАЛАНСУВАННЯ 8. Нейтральність балансування	Обґрунтування
3. ... Кошти, які були виплачені або підлягають оплаті оператору газотранспортної системи у зв'язку із розрахунками за несанкціонований відбір природного газу, а також витрати оператора газотранспортної системи на покриття несанкціонованого відбору з газотранспортної системи не враховуються під час застосування цієї глави.	3. ... Кошти, які були виплачені або підлягають оплаті оператору газотранспортної системи у зв'язку із розрахунками за несанкціонований відбір природного газу, а також витрати оператора газотранспортної системи на покриття несанкціонованого відбору з газотранспортної системи не враховуються під час застосування положень цієї глави.	Технічна правка

Виконавчий директор
Асоціації газовидобувних компаній України

15.09.2023

Петренко А.С.

